

Ontmoet de Zenne

Juli 2014

© Vilda - Yves Adams

“Het gebied Dorent, op het grondgebied van Zemst en Vilvoorde, krijgt binnen enkele jaren een aangepaste inrichting. Die werken passen in het Sigmoplan van de Vlaamse overheid. Dat plan wil Vlaanderen beter beschermen tegen overstromingen vanuit de Schelde en haar zijrivieren, en tegelijk de waardevolle natuur langs die rivieren in ere herstellen.

Om bij overstromingen het overtollige water uit de Zenne op te vangen wordt er verder stroomafwaarts van de rivier, aan de Dijlemonding, een overstromingsgebied aangelegd. Dorent zelf, dat pal naast de Zenne ligt, is dan weer een ideale plek om ‘wetland’ te ontwikkelen: een schitterend pareltje natte natuur. Zo wordt in dit gebied voldaan aan de Europese natuurdoelen.

Op dit moment onderzoeken we hoe we Dorent zijn natuurlijke karakter kunnen teruggeven. Dat gebeurt in overleg met de landbouwers, zodat de negatieve impact van het project op de landbouw beperkt blijft.

Een Sigmaproject doorloopt verschillende fasen en duurt meerdere jaren. Via nieuwsbrieven, de website en informatie-avonden houden we je die hele periode op de hoogte van de plannen en de werken. Bij grote mijlpalen krijg je ook zelf de kans om de technische dossiers in te kijken, opmerkingen te geven en suggesties te doen. Zo werken we samen aan een adembenemend en aangenaam stukje natuur in de Zennevallei!

Meer weten over het Sigmaproject Dorent in jouw buurt? Deze nieuwsbrief vat de plannen samen en vertelt je wat er de komende maanden en jaren op het programma staat.”

Elias Verbanck,
projectleider Agentschap voor Natuur en Bos

Het Sigmapijan in jouw streek

© Vilda - Yves Adams

Het Sigmapijan moet Vlaanderen beter beschermen tegen overstromingen. Daarom worden gebieden geselecteerd waar de rivier mag overstromen; zo houden de omliggende woonzones het droog. Die bescherming gaat hand in hand met unieke natuur, waar wandelaars en fietsers volop van kunnen genieten. In Dorent is extra beveiliging tegen overstromingen niet nodig. Herstel van de unieke riviernatuur staat hier voorop. Lees hier het verhaal van het Sigmapijan in vogelvlucht.

Wat is het Sigmapijan?

Het Sigmapijan is een slim, geïntegreerd project dat ons moet beschermen tegen overstromingen. Het steunt op twee principes. Eén: langs de Schelde en haar zijrivieren worden de dijken verhoogd waar nodig. Twee: in het hele gebied komt er een ketting van overstromingsgebieden om de rivier meer ruimte te geven. Die slaan het water tijdelijk en gecontroleerd op. De klimaatverandering veroorzaakt meer neerslag en stormvloed en doet de zeespiegel stijgen. Een realiteit waarop we adequaat moeten reageren! De eerste gebieden van het Sigmapijan traden al succesvol in werking tijdens de sinterklaasstorm van december 2013.

Natuurherstel als prioriteit

Langs de Schelde en haar zijrivieren verdween door de jaren heen heel wat waardevolle natuur door menselijke ingrepen, zoals verstedelijking of versnippering van de open ruimte. In de Sigmagebieden geven we die noodzakelijke natuur opnieuw kansen. Zo ontwikkelen we ook de waardevolle diensten die de natuur voor ons in petto heeft: bescherming tegen overstromingen, maar ook waterzuivering, recreatie enzovoort.

Landbouw

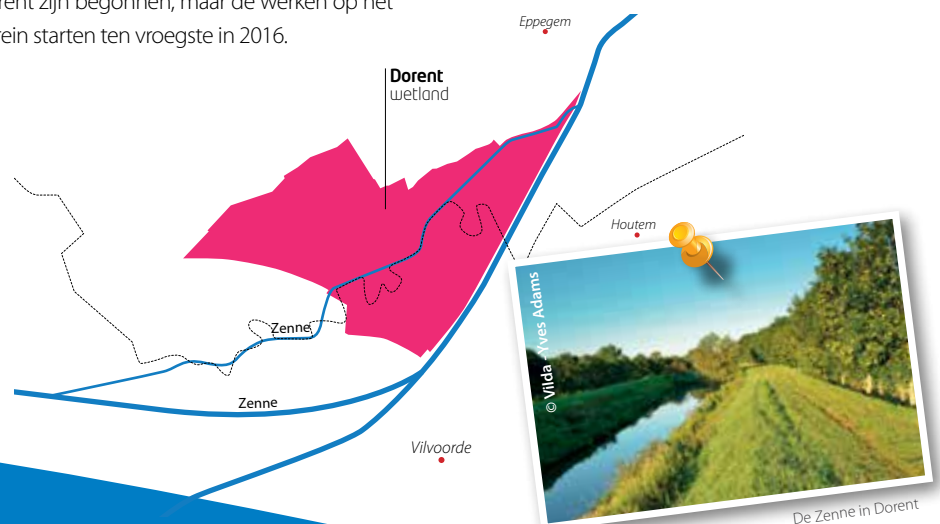
Het Sigmapijan houdt ook rekening met landbouwers die getroffen worden door de inrichting van een gebied. Om de impact op de landbouw te onderzoeken en na te gaan welke bedrijven extra steunmaatregelen nodig hebben, wordt er een landbouweffectenrapport (LER) opgemaakt. Landbouwers kunnen meehelpen om de natuurdoelen te realiseren door de graslanden te beheren.

Hoelang zal alles duren?

Het Sigmapijan heeft projectgebieden in een groot deel van Vlaanderen. De uitvoering gebeurt gefaseerd. Verschillende overstromingsgebieden zijn al operationeel, of in volle uitvoering. De voorbereidingen voor het project Dorent zijn begonnen, maar de werken op het terrein starten ten vroegste in 2016.

Wat doet het Sigmapijan in jouw omgeving?

In het rivierenland rond Mechelen en Willebroek, waar de Zenne, de Nete en de Dijle samenvloeien in de Rupel, ligt het Sigmapijanproject Dijlemonding. Daar leggen we drie gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) aan. Waar mogelijk combineren we die waterbuffers met unieke natuur of landbouw. Stroomopwaarts van de Zenne, hier in het kersverse Sigmapijanproject Dorent, wordt een wetland gecreëerd. Dat is natte natuur met vochtige weilanden.

De stille schoonheid van Dorent

Het Sigmaproject Dorent houdt zich schuil in de vallei van de Zenne. Daar pakt het uit met een verrassend mooi en afwisselend landschap van licht glooiende weilanden, hagen, kwelzones en oude meanders. Een levende herinnering aan de beemden van de Zenne, toen de rivier deze laaggelegen weilanden 's winters nog overstroomde. Het is een ideale locatie om een nieuwe brok 'natte natuur' of wetland te ontwikkelen.

Weelderig wetland

Dorent ligt langs de 'nieuwe' gekanaliseerde Zenne, en tegelijk doorkruisen de 'oude' Zenne, grachten en beken het landschap. Her en der slingeren er oude, afgesneden meanders. Op bepaalde plaatsen is de ondergrondse waterdruk hoog en komt het grondwater in kwelzones aan de oppervlakte. Van nature is het gebied Dorent heel waterrijk, en dus heel geschikt om een weelderig wetland met vochtige, bloemrijke hooilanden te ontwikkelen.

Wandelen en fietsen

Al die wondere natuur wil het Sigmaplans ook bij de mensen brengen. Er komen wandel- en fietspaden en mogelijkheden voor ruiters om de stille schoonheid van Dorent te ontdekken.

Met het Sigmaplans willen we de natuur niet alleen herstellen, maar er ook volop van genieten!

Grote pimpernel

Weilanden kleuren het gebied Dorent groen. Op enkele percelen en ook langs bermen pronkt de grote pimpernel met haar donkerrode bloemen. Die zeldzame plant heeft in de winter een hoge grondwaterstand nodig; in de zomer mag het grondwater niet dieper dan 80 centimeter onder de grond zakken. De grote pimpernel is ook gesteld op een arme bodem, met weinig voedingsstoffen.

Elias Verbanck, projectleider van het Agentschap voor Natuur en Bos: "We onderzoeken hoe we de waterhuishouding zo kunnen aanpassen dat de grote pimpernel en andere typische planten van laaggelegen hooilanden zich in hun sas voelen. Dat kan door grachten opnieuw in te richten of door het waterpeil te regelen. Indien noodzakelijk verwijderen we ook de toplaag van de bodem om zo ideale omstandigheden te creëren voor de ontwikkeling van soortenrijke graslanden. We overleggen de aanpak met de lokale landbouwers. We bekijken ook samen met hen hoe ze aangepast kunnen maaien, zodat de bodem verschralt."

Grote pimpernel

Kamsalamander

Kamsalamander

Nog een zeldzaam natuurfenomeen in het gebied: de kamsalamander. In april en mei leggen de vrouwtjes hun eitjes tussen de bladeren van waterplanten in grachten, poelen en oude meanders met stilstaand water. Daarna zoeken ze op het land een veilig onderkomen in dichtbegroeide plekken, zoals hagen en bosjes.

Elias Verbanck:

"We willen de kamsalamander een uitgebreid netwerk van poelen en hagen geven, waar hij vrij heen en weer kan bewegen."

Wat staat je de komende jaren te wachten?

Voor de uitvoering op het terrein kan starten, is er nog heel wat werk aan de winkel. Allereerst wordt het inrichtingsplan in overleg met alle betrokkenen – gemeentebesturen, natuurverenigingen, landbouworganisaties, toeristische diensten, ruimte en erfgoed – opgemaakt.

Die voorbereiding is nu volop bezig voor het Sigmaproject Dorent. Als laatste stap, voordat de inrichtingswerken kunnen starten, is er nog een stedenbouwkundige vergunning nodig.

Al die mijlpalen verlopen volgens formele, wettelijk vastgelegde procedures. Als omwonende

krijg je de kans om opmerkingen te geven en suggesties te formuleren op de plannen. De Vlaamse overheid organiseert informatie- en inspraakmomenten.

Als al die tussenstappen doorlopen zijn, wordt het uitvoeringsbestek opgemaakt. Rond 2016 zullen de werken in Dorent starten. Die gaan soms gepaard met graafwerk en grondverzet. We doen er alles aan om die overlast te beperken. Zo werken we samen aan een fraaie leefomgeving in Zemst en Vilvoorde.

2014	2015	2016
Opmaak inrichtingsplan	Aanvragen stedenbouwkundige vergunning	Uitvoering werken
Uitwerking flankerend landbouwbeleid	Opmaak uitvoeringsbestek	
Bodemonderzoek	Archeologisch onderzoek	

Contact

Meer informatie over het Sigmaplan vind je op www.sigmaplan.be/dorent.

Met vragen kun je terecht bij:

Elias Verbanck
Projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos
elias.verbanck@lne.vlaanderen.be
Tel. 09 276 20 43

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Agentschap voor Natuur en Bos
Marleen Evenepoel
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Redactie

Pantarein in een consortium met
Technum en DenS Communicatie

Gedrukt op gerecycleerd papier

www.sigmaplan.be